

5 VENKOVNÍ DÍLNA

Cíl:	Vytvořit si venkovní laboratoř, která podporuje bádání přímo v terénu. Vytvořit si venkovní dílnu, která dovoluje častější a snadnější vyrábění z přírodnin.
Čas:	40 min (až 3 hodiny dle možností)
Věk:	MŠ, ZŠ, SŠ
Místo:	okolí školy
Období:	celoročně
Pomůcky:	nářadí do dílny, materiál na vyrábění dle možností

PROČ VYTVÁŘET VENKOVNÍ DÍLNU?

Je to SYMBOL. Je to důkaz, že řemeslné vyrábění se třídou berete vážně. Děti dnes mají čím dál méně příležitostí něco skutečného vyrobit, zažít výrobní proces na vlastní oči, „na vlastní ruce“. Vše vidí jen hotové nebo virtuálně. Učení venku není jen pozorování stromů a ptáků. Venkovní dílna dává příležitost tvořit rukama, hned, bez nákupu drahého materiálu a vybavení. Navíc, pokud se děti/studenti mohou zapojit do příprav a plánování dílny, začíná tu VZTAH, vzroste jejich motivace vyrábět venku.

NEJČASTĚJŠÍ PŘEKÁŽKY:

- **Co když si netroufnu na tak velkou věc, jako venkovní učebna?** Možná se to zdá jako velká výzva, ale klidně si vyberte jednoduchou rychlou variantu: DÍLNU V KRABICI.
- **Nemáme u školy žádný vhodný pozemek.** Nevadí, vyberte si variantu DIVOKÁ DÍLNA.
- **Mám málo času něco připravovat.** Skvělé, tak se vrhněte přímo do praxe. Vytvořte si DÍLNU V KRABICI, nebo zatím jen vyrábějte jednotlivé výrobky podle popisů, a časem možná vznikne příležitost a nadšený tým pro výrobu dílny.
- **Nemáme finance na nákup drahého vybavení.** Základem není vybavení, ale nadšení a zájem. Pokud ho máte, jistě brzy nakazíte i svou třídu (možná i vedení, kolegy či rodiče). Vyrábět se dá i bez pomůcek, nebo si řadu věcí můžete vyrobit z přírodnin, nebo recyklovat odpad. Zapojte do vymýšlení děti. Mají mnoho nápadů a energie a získají nové dovednosti, jako třeba schopnost improvizovat. Další důležitá vlastnost pro překonávání překážek v životě.
- **Nemůžeme chodit ven moc často.** Nevadí, skvělé je, že vyrazíte alespoň občas. Pak můžete rychle zmapovat terén v okolí školy a řadu přírodnin přinést do třídy, kde můžete ve vyrábění pokračovat. Pokud bude třídu vyrábění bavit, můžete nabízet další nápady na tvoření z materiálů, které děti posbírají cestou do/ze školy.

1 PLÁN

Nejprve zmapujte vaše možnosti – prostorové i materiální. Máte školní zahradu/učebnu? Nebo jen školní pozemek se zelení? Nebo vaše škola stojí uprostřed betonové džungle? Všude se najde řešení, jak vytvořit venkovní dílnu.

Máte možnost získat vybavení – nářadí (kladiva, hřebíky, brusné papíry, pilníky, ...) a materiál (provázky, odřezky dřev, vlnu, ...)?

2 REALIZACE VARIANTY VENKOVNÍ DÍLNY:

1 ZAHRADNÍ DÍLNY

Nemusíte mít vždy jen uzavřenou dílnu-učebnu. Vytvořte si dílnu uprostřed školní zahrady. Zajistíte si tak velkou inspiraci, příležitosti (hmyzí hotely, škvorníky, ...) i materiál (větvičky, suchá tráva, cihly, ...) k vyrábění. Stačí jeden stolek nebo špalek a výroba může začít.

2 VENKOVNÍ DÍLNA/UČEBNA

Pokud máte možnost využít školní pozemek a vybudovat opravdovou učebnu – dílnu se střeškou, je to skvělá příležitost. Budete mít výbornou základnu pro vyrábění a taky podporu pro venkovní vyučování. A takové místo časem možná zláká i méně akční kolegy...

3 VENKOVNÍ VYRÁBĚCÍ KOUTEK

Pokud není možnost úplné venkovní učebny, vůbec to nevádí. Často stačí jedna lavice, nebo podepřené prkno-lavice, špalky na sezení, pár základních pomůcek a košík jako sklad přírodnin k vyrábění. Můžete začít vyrábět!

4 VENKOVNÍ DIVOKÁ DÍLNA

Pokud nemáte školní pozemek, máte ohromnou příležitost. Příležitost, která dovoluje variabilnější výrobní výpravy do okolí. V blízkosti školy (nebo i dál) si s dětmi vytipujte jedno nebo víc míst, která se stanou vašimi terénními dílnami. Lidé nevyrábí jen pod střeškou, často pracují i v terénu s tím, co je okolo. Do divoké dílny si můžete pomůcky vždy přinést, nebo si najít úkryt, ve kterém lze něco málo schovat. **Vyrábění se najednou stává velkým dobrodružstvím.** Navíc děti získávají nový vztah k místu ve svém okolí.

5 DÍLNA V KRABICI VEN

Můžete si u školy zřídit i dočasnou dílnu – místo, kde se vyrábí, ale pomůcky si nosíte vždy s sebou. Dílna v krabici obsahuje základní vybavení a nářadí, které obvykle používáte. Skladujte ji ve třídě či na jiném bezpečném místě.

VYBAVENÍ

Návrh základního vybavení (upravte si dle svých potřeb a možností) pro venkovní DÍLNU

- kladivo, hřebíky, šroubovák, šroubky, pro menší děti z MŠ i klidně klacky jako vrtačky, kamínky jako kladívka
- metr, nebo provázkový metr
- pilka, kleště
- pilníky a brusné papíry
- (svěrák, je-li to možné)
- pro zahradní dílnu se hodí i hrabičky, motyčky, lopaty, rýče

MATERIÁL DO DÍLNY

Děti by se měly setkat a zkusit vyrábět z co nejširšího množství přírodních surovin. Kde sehnat materiál a jaký? Ve skvělém obchodě PŘÍRODA. Venku. Není třeba tvořit velké zásoby. Často stačí na vyrábění posbírat předem, co bude třeba.

- Něco je všude kolem nás: voda, kameny, kamínky, písek, dřevo, větve.
- Hledejte při výletech: semínka, jehličí, šišky, žaludy, listí, bahno/hlína, tráva, sláma, vlna, seno, kůra, peří a další.
- Můžete přidat: kolíčky, provazy, klubka vlny, látky, kolečka či jiné bezpečné součástky.
- Suroviny, které můžete získat od aktivních rodičů (můžete s dětmi vytvořit obrázkový seznam): tyčky od zmrzliny, korkové špunty, roličky od toaletního papíru, bylinky, krabičky/plata od vajec.

TIP: Hodí se hned na začátku vymyslet jednoduchý systém ukládání nářadí a materiálu a s třídou pracovat jako tým na návyku uklízet po sobě nářadí i místo.

CO SI VYROBIT:

- HMYZÍ HOTELY
- GEODESTIČKY
- LŽIČKY
- KOŠÍKY
- VŘETÁNKA, TKALCOVSKÝ STÁVEK
- PÍŠŤALKY A DALŠÍ HUDEBNÍ NÁSTROJE
- POMŮCKY PRO LABORATOŘ – např. METEO POMŮCKY
- SLUNEČNÍ a PŘESÝPACÍ HODINY

(návody najdete na webu www.ucimesevenku.cz)

! TIP – HOST JAKO VZOR

Pokud máte příležitost pozvěte občas některého z rodičů, žáků, zaměstnanců školy, či jiného inspirativního tvůrce jako hosta do výuky. Může krátce třídě ukázat pracovní postup, figle a hlavně i radost z práce a um, když se něčemu věnujete dlouho. Inspirace skutečným člověkem je vždy nejsilnější, dává zážitek spojený s emocí. Oslovte rodiče, kamarády, seniory, zda by vám nevěnovali chvilku svého času a nepřišli do výuky ke škole. Skvělá příležitost je i návštěva v dílnách, malých výrobcích, na farmách atd. Lepší než tisíc obrázků a interaktivních videí.